

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Opbakning fra Landdagen

Den slesvig-holstenske Landdag drøfter i disse dage SSFs og BDNs forslag om at gøre samlivet mellem mindretal og flertal i grænselandet til verdenskulturarv.

Læs mere på KONTAKT side 2

SSF kræver "folkeafstemning"

Står det til SSFs hovedstyrelse, så skal mindretallets medlemmer stemme om, hvorvidt der skal foretages en uafhængig undersøgelse af mindretallets strukturer og behov for forandring.

Læs mere på KONTAKT side 2

Dansk og hygge på Husum Biblio

Biblioteket og SSF i Husum tilbyder en hyggetime hver uge, hvor de, der vil forbedre deres dansk og vide mere om Danmark, får lidt input og kan hygge sig sammen.

Læs mere på KONTAKT side 5

Foto: SPT

I weekenden afholdt Det sydslesvigske Samråd den tredje Sydslesvigkonference. Der blev talt om mindretallets struktur og særkende. Læs om det på side 3-4 og i lederen på side 2.

Er dette blanket nr. 1.000.000?

Minority SafePack nærmer sig målstregen, men det bliver et utrolig tæt løb, hvor hver enkelt stemme tæller. Så udfyld blanketten eller få en anden til det.

Ist dieses Formular Nr. 1.000.000?

Die Minority SafePack Initiative ist auf der Zielgeraden. Aber das Rennen wird denkbar knapp. Bitte fülle das Formular aus oder bitte jemand anderes darum.

Unterstütze Europas nationale Minderheiten mit deiner Unterschrift

• Schutz und Förderung nationaler Minderheiten und Sprachgruppen

• Gleichstellung in Bezug auf Kultur, Bildung, regionale Entwicklung und Medien

Scan den QR-Code und unterschreib elektronisch

Vollständiger Vorname: _____

Familienname: _____

Straße, Nr.: _____

PLZ, Wohnort: _____

Land: _____

Geburtsdatum: _____

Geburtsort: _____

Staatsangehörigkeit: _____

Datum und Unterschrift: _____

Sydslesvigsk Forening

Dansk Generalsekretariat

Norderstr. 76

24939 Flensburg

KOMMENTAR

Sådan kan det ikke gå videre!

Jens A. Christiansen
Generalsekretær for SSF

Debatten om Mindretallenes Hus i slutningen af 2017 og starten af 2018 har været alt andet end opløftende. Men hvis der var et lyspunkt, så var det, at alle danske organisationers repræsentanter på et tidspunkt i januar-februar efterlod indtryk af, at der var vilje til dybtgående forandring. Sådan kunne det ikke gå videre; det var alle enige om.

Desto mere skuffende er det, at vi nu, bare otte uger senere, er vendt tilbage til dagsordenen. Debatten om strukturændringer på weekendens Sydslavisk-konference var et spejl af, hvad organisationerne har ment, før vi ragede uklar for alvor.

SSF mener stadig, at der er god grund til at se på strukturerne - ikke blot for at opnå en bedre kommunikation og afstemning, men også, fordi en ny struktur med et fornyet demokratisk fundament er en mulighed for, at de menige medlemmer i mindretallet kan føle et større medejerskab til helheden.

Lige nu må vi dog konstatere, at det er en drøm blot, fordi nogle af

vore organisationer (der for norges vedkommende har deres eget basisdemokratiske fundament) ikke vil gå denne vej. Desto større er behovet for, at vi omgående tager fat på en drøftelse af, hvordan vores samarbejde i Samrådet kan styrkes. For Grænseforeningens formand havde så såre ret, da han på konferencen påpegede, at det skader mindretallet, hvis vi ikke finder ud af at finde fælles løsninger. Samtidig er det dog afgørende - så længe Sydslavisk har den aktuelle organisationsstruktur - at Samrådet anerkender og respekterer de nuværende foreningers kerneopgaver, ellers bliver mindretallet handlingslammet.

Vi kan ikke bare lade stå til. For så taber vi ikke kun vores autoritet og troværdighed hos dem, der er vores tro støtter i Danmark og Tyskland. Så taber vi også de unge, der er mindretallets fremtid.

***

Apropos de unge: Langt de fleste deltagere tog glade og tilfredse fra Christianslyst efter en livlig debat og ikke mindst et opløftende ind-

læg fra Det lille Teater. Men et lille blik i bakspejlet viser, at vi indtil næste års konference alligevel må gøre os nogle tanker om, hvordan vi ikke bare gentager dette møde.

For nøgternt set var konferencen på mange måder endnu et udvidet Samrådsmøde, spædet op med flere nuværende eller tidligere repræsentanter for organisationerne. De "menige medlemmer" var der langt imellem, og unge skulle der ledes endnu længere efter.

Hvis vi vil fastholde den gode idé om, at Sydslavisk-konferencerne skal være bindeled og overgang mellem Samrådet og mindretallets basis, så må vi i fællesskab overveje, hvad vi bør gøre anderledes: Tid, sted, program, deltagere og også nye online-muligheder - alt bør tages op til overvejelse.

Og vi må spørge os selv, om konferencen overhovedet kan blive attraktiv for de unge, eller om vi skulle overveje at gennemføre en ungdomskonference på de unges præmisser. For også her gælder: Sådan kan det ikke gå videre.

SSFs hovedstyrelse

Foto: SPT

SSF kræver "folkeafstemning"

Medlemmerne af SSFs hovedstyrelse har opfordret SSFs repræsentanter i Samrådet til at gå ind for en "folkeafstemning" blandt mindretalsorganisationernes medlemmer. Disse skal efter hovedstyrelsens mening tage stilling til, om Samrådet skal bestille en uvildig konsulentundersøgelse af mindretallet. Kravet kommer på baggrund af debatten på Sydslavisk-konferencen den 17. marts (se side 3). Da der hos nogle organisationer er modstand mod en sådan undersøgelse, krævede bl.a. amtsformændene Petra Mohr (Gottorp amt), Jörn Fischer (Husum amt) og Anne-Mette Jensen (Rendsborg-Egernfælde), at SSF tager affære.

På hovedstyrelsesmødet i Frørup i tirsdags (foto foroven) godkendte hovedstyrelsen desuden SSFs reviderede regnskab for 2017. Året afsluttedes med et overskud på 67.000 euro, der hidrører fra lejeindtægter for Slesvighus og allerede er øremærkede til den pågående bjælkesanering i Skipperhuset i Tønning. Denne afsluttes i løbet af de næste to måneder. Samtidig godkendte hovedstyrelsen budgetudkastene for 2018 og 2019. I disse år er der endnu ekstraordinære lejeindtægter fra Slesvighus, der ud over den nævnte Skipperhus-sanering går til renoveringen af 1. sal på dette centrale mødested i Slesvig.

Udgiver: Flensborg Avis. Ansv. chefred: Jørgen Møllekær - Redaktion: Lars Erik Bethge Dansk Generalsekretariat, Nørregade/Norderstr. 76, 24939 Flensborg Post til Postfach 2664, 24916 Flensborg Telefon 0461/14408 120 eller 14408 122 - Internet: www.syfo.de · e-mail: info@syfo.de Udkommer hver torsdag. Bezugspreis ist im Mitgliedsbeitrag enthalten.

SSW & SSF

Mindretallene i Landdagen

Mindretallene står på dagsordenen hele to gange, når Den slesvig-holstenske Landdag afholder sin marts-samling i denne uge. Der tales både om mindretalsbeskyttelsen i den tyske grundlov og om status som Verdenskulturarv til den dansk-tyske mindretalsmodel.

SSW og SPD har fremlagt et beslutningsforslag (Antrag) om, at mindretallenes beskyttelse skal optages i den tyske grundlov. Baggrunden er, at SPDs kanslerkandidat ved et besøg forud for landdagsvalget i maj 2017 havde afgivet løfte om, at han ville engagere sig for en tilsvarende ændring af "Grundgesetz". Efter forbundsdagsvalget havde SSW-formand Flemming Meyer appelleret til forbundskansler Merkel og Schulz om at optage dette i koalitionsaftalen for den Store Koalition. Da dette ikke er sket, har SSW og SPD

i landdagen nu fremsat forslag om, at landsregeringen skal foreslå en sådan grundlovsændring via forbundsrådet. Den drøftes i dag.

Mindretalsmodel som verdensarv

Landdagen vil på fredag også befatte sig med et beslutningsforslag fra regeringspartierne CDU, Grønne og FDP, som også støttes af SSW, hvori de udtaler støtte til en ansøgning fra SSF og Bund Deutscher Nordschleswiger til UNESCO. De to organisationer mener, at samlivet mellem mindretal og flertal i det dansk-tyske grænseland er så særligt, at det bør optages på UNESCOs liste for "immateriel verdenskultur". De har derfor parallelt via delstatsregeringen i Kiel og den danske regering i København søgt om optagelse på de nationale UNESCO-liste for "Samlivet mellem mindretal og flertal i det dansk-tyske grænseland".

„Mindretalsmodellen i det dansk-tyske grænseland er noget, vi alle kan være stolte over. Det er lykkedes at overvinde en kløft, der i andre dele af Europa og verden forekommer uovervindelig. Det vil vi fremhæve – ikke for at klappe os selv på skulderen, men for at vise andre, at det er muligt,“ siger SSF-formand Jon Hardon-Hansen.

Siden 2014 er allerede den friske tradition "Biikebrennen" anerkendt som immateriel kultur i Tyskland. SSF-BDN-ansøgningen er det danske mindretals anden ansøgning for anerkendelse af verdenskulturarv. SSF har som ansvarlig for Danevirke Museet sammen med delstatsregeringen og Kreis Schleswig-Flensburg søgt om anerkendelse af vikingebyen Hedeby og voldanlægget Danevirke som verdenskulturarv. UNESCO vil sandsynligvis træffe en afgørelse i løbet af forsommeren.

Landdagens debatter kan iøvrigt følges som video eller blog på www.landtag.ltsh.de/plenumonline/

UGEN DER KOMMER

23. marts
SSF **Flensborg** by og amt: Forårsfest på Flensborghus kl. 19 – **AFLYST**
SSF: Jazzkoncert med Olivier Antunes Trio i Medborgerhuset, **Egernfælde**, kl. 20
Den Slesvigiske **Kvindeforening**: Generalforsamling på Jaruplund Højskole, kl. 17 - efterfølgende er der foredrag med Lars H. Ellebye om "Evert Taube"
SSF-distrikt **Læk**: Legedag i skolens idrætshal, kl. 15-17
Læk UF: Generalforsamling i klublokalet ved skolen, kl. 20
SSF-distrikt **St. Peter**: Påskeklip på Klitskolen, kl. 14.30
SSF-distrikt **Kiel-Pries**: Forårsbingo i Christianshus
SSF-distrikt **Rendsborg**: Påskefrokost i Ejderhuset, kl. 19
Slesvig SSF-distrikt Frederiksberg: Vinsmagning, Lille sal på Slesvighus, kl. 19.30
SSF-distrikt **Torsted**: Generalforsamling hos Christine Fintzen, kl. 19.30

24. marts
SSW: Ekstraordinært landsmøde på Husumhus, kl. 10.00
Centralbiblioteket/Aktivitetshuset: Pip Gok Påskeæg, **Flensborg** Bibliotek, kl. 11
SSF-distrikt **Flensborg Skt. Hans**: Generalforsamling på Jørgensby-Skolen, kl. 13
SSF-distrikt **Kiel-Pries**: De unge fremstiller nudler i Christianshus
SIF: Stiftelsesfest i Gasthof Gammellund kl. 20

25. marts
Slesvig og omegns danske Menighed: Palmesøndag – forårsfest med spising i Hærvejshuset, kl. 10.30

26. marts
SSF: Teatret Svalegangen opfører "I Familien", **Flensborg** Teater, kl. 20
Flensborg SSF-distrikt Nord: Diabetikerklub i Menighedshuset, kl. 14
Harreslev Ældreklub: Klubeftermiddag på skolen, kl. 14.30
SSF **Jaruplund, Veding og Sankelmark**: Hyggeaften på skolen, kl. 19.30
Bredsted og omegn danske menighed: Generalforsamling begyndende med gudstjeneste på skolen, kl. 14
SSF-distrikt **St. Peter**: Højtæseaften på Klitskolen, kl. 19.30-21

27. marts
SSF-distrikt **Flensborg Nord**: Morgenmad med Sejlklubben i Tønnsenhuset, kl. 9
Lyksborg Kvindeforening: Hyggemøde på skolen, kl. 15.30
Store Vi Kvindeforening: Vinterfest i skolens gymnastiksal
SSF-distrikt **Nibøl**: Generalforsamling i foreningshuset, kl. 19.30
SSF-distrikt **Bøglund**: Hobbyaften i forsamlingshuset, kl. 19-22
SSF **Dannevirke**: Rejseforedrag med Christa Koch, Danevirkegården, kl. 19.30

28. marts
SSF-distrikt **Flensborg Nord**: Hyggeeftermiddag i Spætteklubben med Renate, Tønnsenhuset, kl. 14.30
Oksbøl Kvindeforening: Mødeaften i forsamlingshuset, kl. 19
Agtrup Kvindeforening: Generalforsamling i forsamlingshuset, kl. 19.30
SSF-distrikt **Bøglund** Seniorklub: Møde i forsamlingshuset, kl. 14.30
SSF-distrikt **Ravnkær**: Strikkecafe i forsamlingshuset, kl. 15.30
Slesvig Seniorklub: Spilleeftermiddag i Ansgarsalen, kl. 14

29. marts
SSF, Det humanitære Udvalg: Folkedans for seniorer med Inger Marie Christensen, **Flensborghus**, kl. 14.30
SSF-distrikt **Svansø**: Skat, Risby Danske Skole, kl. 19
Torsdagsklubben **Mærkær**: Møde hos Gertrud Jochimsen, kl. 15
SSF-distrikt **Damholm**: Hobbyklub i forsamlingshuset, kl. 15

SSF Drage-Svavsted

Foto: Peter Hansen

Påskeklip og forårsstemning

Der blev klippet kyllinger og æg og lam og harer i den store stil, da SSF Drage-Svavsted i forgårs havde overtaget værtskabet for Ejdercafeen, som plejer at ligge hos naboen i Frederiksstad.

Arrangementet blev holdt i Drage forsamlingshus før og efter bogbussens besøg sammesteds og samlede omkring et dusin børn.

Nogle måtte have mødrenes hjælp til at tegne uden om skabelonerne, men så fik de jo også lov at more sig lidt. Mødrene altså.

Drage Forsamlingshus var i øvrigt usædvanligt varmt den dag, for solen skinnede som besat. Man glemte ganske weekendens sibiriske kulde. PH

Det er med at holde tungen lige i munden, når man skal klippe efter stregerne.

SSF

Arbejdsgruppe om Mindretallenes Hus startet

En arbejdsgruppe under SSF om Mindretallenes Hus har optaget sit arbejde i sidste uge. Gruppen, der har repræsentanter for alle organisationer i Samrådet, det tyske mindretal og den europæiske mindretalsunion FUEN, skal udlodde betingelser og muligheder for at omsætte projektet under andre rammer, efter at Pakhusprojektet i Flensborg blev stoppet i januar. Grundlæggende er alle i gruppen enige om, at ideen bag Mindretallenes Hus er god og bør undersøges til bunds. Som det første har man besluttet at få udgivet en folder, der skal orientere mindretallets basis om ideen bag projektet.

Samrådet

Fotos: Sven Geißler

Christian Jürgensen, Centralbiblioteket:
 Samrådets samarbejdsaftale tages op 2019.
 Samrådet bør have et eget sekretariat.

**SYDSLESVIG-
 KONFERENCE**

Strukturdebatten blussede op igen

Efter de sidste mange måneders debat mellem Samrådets organisationer var det forventeligt, at der på Sydslesvig-konferencen atter blev talt om bedre samarbejdsstrukturer. Men debatten gjorde det også hurtigt tydeligt, at de gamle fronter ikke har rykket sig. Mens SdU og SSF er åbne for en gennemlysning og tilpasning af organisationen, er især Skoleforeningen stadig ikke interesseret i en ny struktur i mindretallet.

I starten for en Sydslesvig-konference står altid Samråds-formandens beretning om gremiets arbejde i det sidste års tid. Og formand Christian Jürgensen kom i sin optakt til konferencen den 17. marts ind på en lang række punkter, der har beskæftiget Samrådet siden den sidste Sydslesvig-konference i marts 2017 (se boksen til højre). Men i centrum for den efterfølgende debat om årets gang stod et enkelt velkendt emne, som formanden kun strejfedede i sin beretning.

SdU ønsker uvildig undersøgelse og ny demokratisk struktur

SdUs Ronny Grünwald åbnede ballet, da han med henvisning bl.a. til forløbet omkring Mindretallets Hus krævede en gennemgribende

Jon Hardon Hansen, SSF:
 SSF har altid været fortalere for en ny struktur, men der er ikke flertal for det i Samrådet.

ændring af strukturerne i mindretallet: "Samrådet bliver ved med at kredse og gå i ring. I Danmark er man i gang med at nedbryde 'silotænkning' og arbejde hen imod fælles mål og gode resultater for helheden. I Sydslesvig bliver der i den grad holdt fast i 'silotænkningen'. Derfor er der brug for nye øjne, der ser på Sydslesvigs struktur og organisering." Grünwald slog til lyd for en uvildig konsulentundersøgelse, der analyserer mindretallets strukturer og ser på andre mulige organisationsformer og mere direkte demokrati i Sydslesvig. "Giv det en chance," appellerede han og understregede, at resultatet af en sådan undersøgelse ikke kun kan være "regionsmodellen" (mindretallet

organiseres ligesom en dansk kommune, med en politisk ledelse, et valgt parlament og en faglig administration), men også noget helt andet. Men den efterfølgende debat viste, at der i den nuværende situation godt nok er et anerkendt behov for forandring, men at de grundlæggende holdninger fastholdes.

Også SSF vil ændre strukturen

Grünwald fik blandt andet opbakning af SSFs amsformand i Husum Amt, Jörn Fischer: "Vi skal blive ét mindretal, et fællesskab, og det er vi for øjeblikket ikke. Hvis vi vil have en fremtid, må vi overveje nye strukturer." Også SSFs generalsekretær Jens A. Christiansen gjorde tydeligt: "SSF

er parat på en time til at tage fat på en strukturudvikling. Det var vi allerede 2001." SSF-formand Jon Hardon Hansen slog fast, at SSF altid har været fortalere for en ny struktur. Han konstaterede dog også, at der ikke er opbakning til det i Samrådet. "Der er ikke flertal for en mere central struktur. Man ønsker en demokratisk-decentral struktur, hvor alle foreninger har deres område." Hans konklusion: Så må der ihvertfald være mere kommunikation og afholdes hyppigere møder end fire gange om året. "Samrådet skal sidde meget tættere op ad hinanden og meget hyppigere drøfte projekter, der er fælles mindretalssanliggende. Når vi ikke kan blive enige om en anden struktur, er det vejen, vi må gå." Desuden vil SSF gerne opnormere Samrådets sekretariat med en halv eller hel stilling, en opgave der for tiden varetages af Dansk Generalsekretariat.

Skoleforeningen og Biblioteket vil have bedre samarbejde i Samrådet

Jon Hardon Hansens vurdering af, at der ikke er bred opbakning til strukturelle ændringer, blev bekræft-

et af flere ordmeldinger. Skoleforeningens formand, Udo Jessen, gav klart udtryk for, at den ikke bakker op om regionsmodellen eller andre strukturændringer og heller ikke ønsker en undersøgelse. Han mindede om, at regionsmodellen er blevet drøftet og afvist på to foregående Sydslesvigkonferencer. Jessens konklusion: "Samrådet trænger til en opdatering, en nyformulering." Men samtidig gjorde han klart, at det ikke bliver dybtgående forandringer. "De vedtægter, Samrådet har fået, er rigtig gode, vi skal bare leve op til dem."

Udo Jessen, Skoleforeningen:
 Samrådets vedtægter er gode, Vi skal bare leve op til dem.

Samrådsformand Christian Jürgensen, der tillige er formand for Dansk Centralbibliotek, mindede om, at Samrådets samarbejdsaftale tages op til genovervejelse i 2019. For ham ville det være mere effektivt, at Samrådet får et eget sekretariat.

Ligesom Udo Jessen udtrykte også SSWs tidligere landdagsmedlem og minister Anke Spoorendonk sin skepsis overfor, at et dansk konsulentfirma uden føling for mindretallets helt unikke situation og identitet vil kunne finde de rette løsninger. "Man skal ikke lade stå til. Men vi kender selv alle brikker i Sydslesvig, der kan flyttes rundt med for at få et bedre resultat." Hun mente, at Samrådet skal have flere beføjelser og mindede om, at Sydslesvig er et foreningsdemokrati, hvor det handler om at gøre tingene i fællesskab. "Der er brug for tillid, og at de folkevalgte formænd snakker sammen om de store linjer, og at vi endelig kigger ud af vinduet og ikke beskæftiger os med vores egen navle." Spoorendonk udtrykte bekymring for, at indholdet går under, når man sådan fokuserer på de organisatoriske rammer.

Også højskoleforstander på Jaruplund, Carsten Dressø, appellerede til at flytte fokus fra struktur til indhold og diagnosticerede struktur-"narkomani": "Der er fuldstændig fokus på struktur, og vi er fastlåst i, hvor

vi hører til." Dressø opfordrede til at bestemme strukturerne efter, hvor man vil hen med mindretallet. Der foregår et fremragende arbejde overalt. Derfor skal mindretalslederne begrænse sig til at sætte målene og ikke blande sig i, hvordan opgaverne løses af organisationerne og foreningerne med deres kompetencer, lød det klare budskab.

Hvad er demokratisk?

Georg Buhl afviste ideen om, at Samrådet ikke er demokratisk legitimeret, og at der derfor skulle være brug for en ny demokratisk struktur som regionsmodellen: "Alle organisationer er bygget op efter demokratiske principper. Når det så går galt i Samrådet er det, fordi vi ikke har en forvaltningsstruktur og en informationspolitik for vores øverste fællesorgan. Det er muligt at bygge de demokratiske principper ind i den struktur, vi har, med afsæt i de foreninger vi har." Vi skal ikke begynde forfra, sagde han med henvisning til tidligere drøftelser.

Tilhængerne af en gennemgribende forandring stillede dog spørgsmålstegn ved, om Samrådet overhovedet er berettiget til at sige nej til en sådan undersøgelse. Jens Kring mente: "Samrådet er ikke demokratisk legitimeret og kan ikke sige nej." Og også Jörn Fischer var tvivlende: "Hvem siger, at der ikke er flertal, har vi spurgt vores medlemmer? Jeg er sikker på, at basis vil bakke op om forandring." På denne baggrund krævede Ronny Grünwald en undersøgelse af, hvad basis i Sydslesvig siger til de nuværende strukturer.

At resultatet ikke automatisk vil være opbakning, gav et af de få menige medlemmer på konferencen udtryk for. Inger Blitger: "Det kan være, at vi har brug for en strukturreform. Men vi har først og fremmest brug for, at der bliver decentraliseret og ikke centraliseret mere. Der er alt for langt ned til fodfolket." Og afslutningsvis kom Else Tornbo, tidligere skoleleder i Husum, med et jævnt bud på, hvordan man helt praktisk kunne komme et første, grundlæggende skridt videre, uafhængigt af store undersøgelser og

Ronny Grünwald, SdU:
 Giv en uvildig undersøgelse af mindretallets strukturer en chance. Vi kan kun blive klogere på det.

strukturændringer: "Jeg vil bede Jer om at lytte til hinanden. Jeg synes, at så mange gange hører man ikke, hvad den anden siger, for man tror, at man i forvejen ved, hvad den anden siger. Vis tillid og lyt til hinanden. Det er fundamentalt omkring at kommunikere og samarbejde - og jeg tror, I kan." Lars Erik Bethge

Samråds-året i stikord

fra formandens beretning:

Mindretallets mursten - Arbejdsgruppe under Samrådet fokuserer på bygninger, hvor der kan tænkes nyt.

Mindretallets Hus - Diskussion om Pakhusprojektet og nu arbejdsgruppe om mulig anden realisering (se side 2)

Minority SafePack Initiative - Drøftelse af de enkelte organisationers engagement.

Ny dansk lovgivning om - dobbelt statsborgerskab til danske med tysk pas - ændringer i pensionsregler

Gæsteværelser - Strategiudvalget om overnatningspladser i større omfang i Sydslesvig, deriblandt på Christianslyst

Oplev Sydslesvig - Et projekt for at tiltrække danske gæster til Sydslesvig, der skal gå online i løbet af 2018

Folkemødet på Bornholm - Mindretallet deltager som hvert år talstærkt

Ny generalkonsul i Flensborg

Ny formand for Sydslesvig-udvalget

Grænsforeningen - Kommer med i Samrådet med taleret

Sydslesvigkanon (se side 4)

Samrådet

"Sydslesvig-kanon" skal fortælle, hvem vi er og hvad vi i fællesskab står for

Hvad er det særlige ved det danske mindretal? Hvad er typisk for sydslesvigerne? Hvad er det, der har formet os? Hvilke værdier står vi for? Det skal være genstand for en "Sydslesvig-kanon". På Sydslesvig-konferencen kom et udvalg med et første oplæg, som blev drøftet og suppleret af deltagerne. Nu skal det lægges ud til alle medlemmer i forbindelse med årsmøderne i starten af juni, så hele basis kan være med til at præge mindretallets selvforståelse.

Sydslesvig er broget. Der er næsten lige så mange bud på, hvad det er at være dansk mindretal, som der er medlemmer. For i dag bliver folk ikke længere bare født ind i en sammenhæng, som de lever i hele deres liv. Enhver har friheden til at vælge sin egen identitet blandt et utal af kombinationsmuligheder. Desto vigtigere er det at spørge, hvad det er, der knytter menneskene i det danske mindretal sammen på den ene eller anden måde.

Spørgsmålet om, hvad det er at være dansk og høre til Danmark, har man også stillet sig nord for grænsen. Sydslesvig-kanon er inspireret af en lignende proces i Danmark, hvor der i 2016 blev udviklet en "Danmarks-kanon". Den indeholder de grundlæggende værdier, der præger danskerne - hvad enten de er født i Danmark eller andetsteds.

Sydslesvig er anderledes

Men den danske kanon kan kun i et vist omfang overføres til det danske mindretal. For godt nok har vi sprog, kultur og historie til fælles, men samtidig har mindretallet siden 1864 også gennemgået en egen udvikling og er blevet præget af ting og hændelser, det ikke havde til fælles med danskerne i Danmark. Historisk mest prægende har her været, at det har oplevet Nazi-diktaturet og Anden Verdenskrig "indefra". Og selvfølgelig har det præget mindretallet, at det lever sin hverdag på grænsen mellem dansk og tysk kultur, i en tysk omverden, og at det tyske på denne måde bliver en uadskillelig del af det danske mindretal.

Et udvalg under Samrådet er i løbet af efteråret og vinteren nået frem

til ti elementer, som det mener er prægende for det danske mindretal: sprog, historien, fællesskab, sammenhold, mangfoldighed, den danske sang, frivillighed, det tyske, kristen kulturarv og loyal overfor det danske. Listen er åben for tilføjelser og ændringer, og den indebærer ingen prioritering eller fast rækkefølge. Derfor præsenteres denne kanon også som "Sydslesvig-hjulet", der ikke har nogen start eller nogen ende.

Ophavsmanden til hjulet er tidligere rektor på Duborg-Skolen, Erik Jensen, der så naturligt nok også præsenterede udvalgets resultater for Sydslesvig-konferencens deltagere. "Det vi skal forsøge er at tage et øjebliksbillede af det danske mindretal, en verbal selfie," lød hans beskrivelse af opgaven.

Intet supermarked

"For mig indgår også det klare budskab, at kun et helt hjul løber rundt. Vi har igennem årene set folk, der betjener sig af mindretallets tilbud: skoler, børnehaver, SdU m.v. men kun så at sige plukke roserne og droppe resten. Hver af os vil gerne opleve det som helhed at

Fotos: SPT - Grafik: Lisbeth Kochanski

være en del af mindretallet. Mindretallet er ikke et supermarked," var det formaning budskab fra Erik Jensen.

Samtidig gjorde han det dog på den anden side klart, at svarene varierer meget alt efter, hvem man spørger: "Hvert forslag vil være sit eget og afvige i en eller anden grad fra andre forslag - afspejlende alder, køn, må-

ske uddannelse, livs- og arbejds-erfaring, men mange besvarelser vil måske alligevel give et nogenlunde troværdigt billede af os og besvare det stillede spørgsmål: hvem er vi - netop nu 2018."

Forskellige bud

Konferencens deltagere fik rig mulighed for at give deres eget bud ved "café-drøftelser". I små arbejdsgrupper diskuterede de kanon-udvalgets oplæg og kom med egne forslag.

Det blev blandt andet foreslået at optage begreber som "hygge, uhøjtidelighed og afslappethed", "dansk humor", "flade strukturer", "dansk litteratur og danske medier", "kærlighed og hensyntagen" samt "humanisme og oplysning" på hjulet, der beskriver mindretallet.

Andre stillede spørgsmålstegn ved, om den kristne kulturarv er noget særligt sydslesvigsk. Og også indholdet i de enkelte overskrifter blev drøftet. Der var bred enighed blandt debattørerne om, at "loyal overfor det danske" indeholder en bekendelse til det danske, men ikke betyder, at man står ukritisk overfor alt i Danmark. Det mener tværtimod også

en forpligtelse til at ytre kritik, hvor udviklingen ikke er gavnlig.

Ingen ekskluderende krav

Under "Frivillighed" foreslog nogle at supplere med "pligtvillighed" for at understrege, at der ligger en forpligtelse til engagement ved ansættelse eller medlemskab i mindretallet. Andre igen mente, at dette ikke gavner og man i stedet bør satse på glæden og overfor nye må gøre tydeligt, at mindretallet er båret af frivilligt arbejde som eksistentiel forudsætning. Og også med hensyn til sproget blev der advaret mod for snævre krav og opfordret til tolerancens overfor dem, der ikke taler det danske så godt.

Alment var der en forståelse af, at en person ikke nødvendigvis skal kunne opfylde alt til punkt og prikke for at være et godt medlem af mindretallet. Det handler ikke om en liste med krav, men om et billede af helheden. Og i modsætning til andre kanoner i Danmark er det med den sydslesvigiske ikke målet at fremhæve noget fremfor andet og dermed udelukke noget, men netop at give et helhedsbillede.

Næste stop: Årsmøderne

Kanon-udvalget vil nu drøfte de indkomne forslag og så fremlægge et revideret Sydslesvig-hjul. Dette skal danne grundlag for en kampagne i forbindelse med årsmøderne i første juni-weekend. Meningen er, at alle mindretallets medlemmer inddrages i beskrivelsen af, hvad der udgør det særlige ved fællesskabet, inden Sydslesvig-kanon'en færdiggøres i løbet af sommeren 2018. *leb*

Kulturelt indslag

Det var helt uden klicheer og Dannebrogslag men med mange referencer til aktuelle debatter i Danmark: Det lille Teater fra Flensborg underholdt Sydslesvig-konferencens deltagere med udtog af deres aktuelle program "Danskhed". Det begejstrede forsamlingen med stor humor og dybdegående stof til eftertanke. Den dårlige nyhed: teatrets sæson er afsluttet, og der vil først til efteråret være mulighed for at se Sydslesvigs fremragende amatørteater igen.

Samrådet

Foto: Sven Geißler

Jens Andresen
Begrebet konsensus skal have sin plads i mindretallets beslutningsprocesser

Den indebærer en tættere sammenhæng mellem foreningen på landsplan og lokalforeningerne. Og den indebærer også, at foreningens indhold tilpasses bedre til potentielle medlemmer. "Vi mener ikke, at vi skal starte en ny forening, men vi skal lægge strategier for Grænseforeningen, således at den arbejder og fungerer i overensstemmelse med de nuværende danskeres behov for denne forening. Altså de danskere, der lever i dag såvel i Sydslesvig som i Danmark," fortalte formand Jens Andresen på weekendens konference på Christianslyst.

Hvad er mindretallet godt for?

For at opnå dette, vil Grænseforeningen nu ved hjælp af professionelle rundspørger kortlægge, hvad danskerne ved om mindretallet og hvilket forhold mindretallets medlemmer i dag har til det danske. På denne måde skal det klarlægges, hvorfor det er vigtigt for danskerne i Danmark at have et dansk mindretal. Er det for eksempel, fordi det sikrer dansk kultur og sprogs udbredelse? Eller er dette i grunden ligegyldigt for de fleste danskere?

Dermed røres der ved et ømt punkt, for ud over den politiske opbakning er den folkelige accept af støtten til det danske mindretal en forudsætning for mindretallets eksistens.

For Grænseforeningen er det desto mere vigtigt at afklare, hvilken merværdi danskerne kan have af mindretallet, og om mindretallet selv virkelig vil levere varen. For kun hvis dette bliver tydeligt, ser Jens Andresen også et grundlag for at opretholde medlemstallet. "Hvis danskeren skal se sig selv som støttende mindretallet, så skal det være fordi,

at man kan se en merværdi i det motiv, der får Jer som medlem af det danske mindretal til at være med, tegne medlemskab og deltage i danske kulturelle arrangementer. Hvis ikke man kan se en værdi for sig selv eller for danskheden som helhed i dette motiv, så er det håbløst eller ihvertfald meget svært for os i Grænseforeningen at hverve for og få nye medlemmer."

Hvem er mindretallet?

Derfor vil Grænseforeningen nu bede konsulentfirmaet Moos-Bjerre om at finde ud af, hvorfor man bliver medlem af det danske mindretal. Det skal tale med nye medlemmer i Skoleforeningen, SdU og SSW. Målet er, at danskerne skal få et mere realistisk billede af aktiviteterne i Sydslesvig. "Vi skal vide mere om, hvem I er, og hvad I ser i det danske. Med den viden mener vi, at vi må kunne finde opbakning og nye medlemmer til vores forening."

For at være tættere på det danske mindretal har Grænseforeningen desuden forleden bedt om at måtte være del af Samrådet og fået tilsagn om permanent deltagelse og taleret. Jens Andresen understregede på Sydslesvig-konferencen, at dette ikke var for at være "ledende".

Behov for mere konsensus

I forlængelse af den forudgående debat om strukturerne lagde han dog ikke skjul på, at der for ham er et tydeligt behov for en bedre koordinering mellem de danske organisationer i Sydslesvig. Han beklagede på baggrund af de offentlige debatter og uenighed blandt organisationerne om Christianslyst, det dobbelte statsborgerskab og Mindretallets Hus var opstået "unødigt

og skadelig forvirring" i den danske offentlighed. På denne baggrund opfordrede Grænseforeningens formand til en afklaring om, hvem der taler på mindretallets vegne: "Man må have den største respekt for, at foreningerne i mindretallet plejer hver sin interesse, da de jo naturligt nok også har hver sin medlemskare. Alligevel kommer man ikke uden om, at der er behov for afklaring om, hvem der repræsenterer og taler på hele mindretallets vegne. Begrebet konsensus skal have sin plads i mindretallets beslutningsprocesser, og er man efter en forhandling nået til en sådan, så respekterer man det resultat, som den officielle talsmand går ud med."

Jens Andresen ville dog ikke give konkrete bud på, hvordan en sådan løsning skulle se ud: "Hvem der er det officielle talerør, om det skal være én af de nuværende organisationer eller et samarbejdsorgan, er noget som vi ikke skal blande os i. Men den organisation eller det organ, der har talerørsopgaven, har også et overordnet ansvar for, at vitale og dermed overordnede opgaver for mindretallet bliver løst, uanset om opgaven måske naturligt ligger i én af de andre foreningers virkeområde. Det at være talsmand eller ordførende organisation for hele mindretallet skal knyttes med en accept af et overordnet ansvar, som vedkommende organisation kan sætte handling bag. Den respekt må I vise hinanden, for med den nyskabte forvirring taber mindretallet helt sikkert flere gode initiativer på gulvet," sagde Jens Andresen, der gav udtryk for at Grænseforeningens medlemmer ikke forstår den viste adfærd.

Lars Erik Bethge

Grænseforeningen vil se på de nye i mindretallet

Grænseforeningens formand Jens Andresen bekendtgjorde på Sydslesvig-konferencen, at man i forbindelse med foreningens udvikling vil kigge nærmere på forholdet mellem danskere og Sydslesvig. Og gav Samrådet en lille opsang.

Ikke kun for sønderjyderne og mindretallene er 2020 et jubilæumsår. For efter folkeafstemningen og genforeningen grundlagdes i 1920 også den store danske grænselandsorganisation "Grænseforeningen". I næsten 100 år har foreningen med hovedsæde i København og lokalforeninger i hele landet støttet mindretallet og arbejdet for, at kendskabet til de danske i Sydslesvig nord for grænsen blev holdt ved lige.

Men også Grænseforeningen har i de sidste årtier oplevet, at interessen for det danske mindretal er dalet støt. Og Grænseforeningen oplever ligesom alle andre, at interessen for at engagere sig permanent i foreninger er blevet mindre hos de yngre generationer. Da man dog også i fremtiden vil være en medlemsbåren forening, har Grænseforeningen startet en proces om foreningsudviklingen efter 2020.

Tirsdag den 3. april udløber fristen for Minority SafePack Initiative. Men husk: der er påskedagene imellem. Så alle blanketter skal være os i hænde **senest skærtorsdag, den 29. marts for at vi kan nå at indtaste dem.**

Onlineunderskrifter er stadig mulige frem til den 2. april.

DU ER IKKE ALENE. EN MILLION UNDERSKRIFTER FOR MANGFOLDIGHED I EUROPA

MINORITY SAFEPAK INITIATIVE

Støt Europas nationale mindretal med din underskrift

- Beskytte og fremme nationale mindretal og sproggrupper
- Ligestilling i forhold til kultur, uddannelse, regional udvikling og medier

Fulde fornavne: _____

Efternavne: _____

Gade, nr.: _____

Postnr., By: _____

Land: _____

Fødselsdato: _____

Fødested: _____

Nationalitet: _____

Dato og underskrift: _____

Sydslesvigsk Forening

Dansk Generalsekretariat

Norderstr. 76

D-24939 Flensborg

Unterstütze Europas nationale Minderheiten mit deiner Unterschrift

- Schutz und Förderung nationaler Minderheiten und Sprachgruppen
- Gleichstellung in Bezug auf Kultur, Bildung, regionale Entwicklung und Medien

Vollständiger Vorname: _____

Familienname: _____

Straße, Nr.: _____

PLZ, Wohnort: _____

Land: _____

Geburtsdatum: _____

Geburtsort: _____

Staatsangehörigkeit: _____

Datum und Unterschrift: _____

Sydslesvigsk Forening

Dansk Generalsekretariat

Norderstr. 76

24939 Flensborg

Eller underskriv online på www.minority-safepack.eu

Husum Bibliotek

Foto: Dansk Centralbibliotek

Hyg og lær dansk

Næsten hver mandag fra januar til juni er der HYGGETIME i Husum Bibliotek. Fra kl. 16.30-17.30 har du mulighed for at møde andre, der ligesom du ønsker at genopfriske og øve det danske sprog.

Danske fortællinger og talemåder

Hver gang er der et nyt tema, som danner udgangspunkt for samtalen. Der er endnu otte mandage i denne sæson. Bl.a. kan du mandag d. **26. marts** møde bibliotekar Susanna Christensen, som fortæller H.C. Andersen eventyret "Konen med æggene", mens vi klipper påsketing. Den **16. april** skal vi selvfølgelig fejre den Dronning Margrethes fødselsdag med kaffe og "kagedronning", hvor præst Ulrich Vogel fortæller om mennesket og monarken Dronning Margrethe.

Mandag d. **30. april** kommer lærer Henry Bohm og fortæller om finurlige danske talemåder og giver sjove eksempler.

På bibliotekets hjemmeside www.dcbib.dk kan du se datoer og emner på alle otte mandage.

Indblik i dansk kultur sammen med SSF Husum

HYGGETIME er et samarbejde mellem SSF Husum og Omegn og Husum Bibliotek. Formand for SSF Daniela Caspersen er fast inventar næsten hver gang og er tovholder på nogle af temaerne. "Det er en rigtig god måde at øve dansk på. Som ekstragevinst får deltagerne også et lille indblik i dansk kultur og danske traditioner – for eksempel når vi snakker om højtider, dronningen eller får læst højt fra danske bøger. Indimellem synger vi også bare danske sange eller spiller brætspil, det er så hyggeligt", fortæller Daniela Caspersen.

Det er gratis og ingen tilmelding, du møder bare op.

Rita Jakobsen

Hjælp os med at orientere dig endnu bedre om alt, der rører sig i SSF...

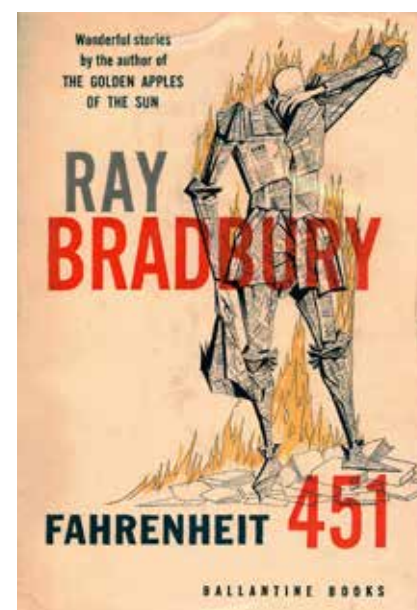
Dansk Centralbibliotek

Læs bogen - se filmen: Fahrenheit 451

Science fiction-klassikeren "Fahrenheit 451" handler om et dystert fremtidssamfund, hvor bøger er forbudte og bliver brændt. "Brandmanden" Guy Montag er ansat til at brænde bøger. Han stiller ikke spørgsmålstegn ved sit arbejde, indtil han møder Clarisse, der fortæller ham, at tidligere levede folk ikke i frygt og var heller ikke slaver af tv'et. Montag slutter sig til bogfolket, en udstødt modstandsgruppe, hvor de lærer bøgernes indhold udenad.

Ray Bradbury udgav i 1953 "Fahrenheit 451". Titlen refererer til den temperatur, som papir antændes ved. 451 grader Fahrenheit svarer til 233 grader Celsius. François Truffaut har filmatiseret bogen. *Lene Lund*

Læs bogen - se filmen "Fahrenheit 451" **4.04.2018, kl. 15.00**
Flensborg Bibliotek, Norderstr.
Fri entré

Sønderjylland, og som sædvanlig præsenterer bibliotekar Karl Fischer nye bøger.

Lene Lund

Hertugræve og køkkenharer / Bøger om Slesvig/Sønderjylland
Månedens bedste bøger
torsdag 5. april kl. 16
Flensborg Bibliotek, Norderstr. 59

Karl Fischer:
Månedens bedste bøger
Slesvig Bibliotek, 4.04.2018, kl. 19
Bismarckstr. 18A, Schleswig
Husum Bibliotek, 5.04.2018 kl. 11
Neustadt 81, Husum

Andet tilløb: Jagthistorie og månedens bedste bøger

Før Genforeningen i 1920 var Sønderjylland under tysk styre, og dermed også under tysk jagtlovgivning. Det kom til at præge landsdelens jagtforhold, der kom til at adskille sig markant fra jagten i det øvrige Danmark.

Skov- og landskabsingeniør Hans Kristensen har skrevet "Hertugræve og køkkenharer - jagt, vildt og jægere i Sønderjylland før Genforeningen". Det er en både underholdende og oplysende bog, der skildrer en spændende og meget anderledes epoke i den danske jagthistorie.

Erfaringerne fra Sønderjylland blev brugt som løftestang for nye ideer, der efter 1920 kom til at ændre hele den danske jagt.

Hans Kristensen nåede ikke frem til Flensborg i marts på grund af snevejret. Derfor fortæller han nu om sin bog den 5. april.

Derudover præsenterer historiker Klaus Tolstrup Petersen et udvalg af gode og aktuelle bøger om Slesvig/

Torsdagskoret

Torsdagskoret fylder 50 år

Ved Torsdagskorets generalforsamling sidste torsdag, var der genvalg på hele linjen. Birthe Kohrt blev genvalgt som formand, Heirulf Risom som kasserer og Inge Juch som sekretær. Med tilfredshed så man tilbage på året, som var gået.

Det store tema for drøftelsen var korets 50 års jubilæum. Koret blev stiftet i september 1968, og det skal fejres. Der planlægges bl.a. et stævne for alle danske kor i Sydslavisk. Det skal finde sted på Flensborghus den 1. september. Man håber, at mange korsangere fra Sydslavisk vil komme og gøre dagen festlig. Foruden dette korstævne er der planlagt en mere intern fejring den 28. september ved Sangerstenen i Frueskoven.

Koret efterlyser naturligvis nye sangere. Det er ikke mindst mandsstemmer, det kniber med. Alle, som har lyst til at synge, er velkomne til at komme til Gustav Johannsen-skolen, når koret øver torsdag aften.

SSFs og SSWs forårsfest for Flensborg amt og Flensborg by den 23. marts er aflyst

Kun 12 dage tilbage

Snart udløber fristen for "Minority Safepack", vores borgerinitiativ for mindretalsrettigheder. Det handler atter om 100 % ligestilling for mindretal.

Mindretallene har udfordret EU-kommissionen, som ikke lægger så stor vægt på vores rettigheder. Så lad os vise dem, at vi er mange og stærke.

Har du allerede spurgt...?

☐ Din bedste veninde	☐ Din nabo
☐ Din mand	☐ Din yndlingsfjende
☐ Din kone	☐ Din frisør
☐ Din kæreste	☐ Din bilmekaniker
☐ Dine voksne børn	☐ Dine stambordsvenner
☐ Din mor	☐ Dine gildebrødre
☐ Din far	☐ Din bagerjomfru
☐ Din svigermor	☐ Din sportskammerat
☐ Din svigerfar	☐ Din yogalærer
☐ Din svigerinde	☐ Din dansepartner
☐ Din svoger	☐ Din psykoterapeut
☐ Din kusine	☐ Din hundetræner
☐ Din fætter	☐ Din præst
☐ Din bedstemor	☐ Dine bandmedlemmer
☐ Din bedstefar	☐ Din borgmester
☐ Dine børnebørn	☐ Dine kunder
☐ Din hemmelige elsker	☐ Dine spejdervenner
☐ Din studiekammerat	☐ Din fodplejerske
☐ Din kollega	☐ Din gartner
☐ Din chef	☐ Dig selv, hvad du kan gøre?
☐ Din ven	

Vi samler underskrifter for en god sag, som rigtig mange kan støtte, når man spørger dem.

Hver enkelt underskrift tæller!

DU ER IKKE ALENE. EN MILLION
UNDERSKRIFTER FOR MANGFOLDIGHED I EUROPA

www.minority-safepack.eu

SSF Flensborg by og Gamles Værn inviterer til

Forårsfest 60+

12. april 2018
kl. 14.30

på Flensborghus

En eftermiddag med hygge og underholdning med duoen Moin Moin.

Billetter fås på Bysekretariatet og koster 5,00 €

SdU

Bowls og tæppecurling!

Tilbring en fornøjelig eftermiddag med at spille bowls og tæppecurling, samt hygge over en kop kaffe. Det er gratis for dig.

Tirsdage fra kl. 14:00 - 17:00
den 27. marts, 24. april, 22. maj og 26. juni 2018
på Flensborghus, Store Sal, Norderstr. 76, 24937 Flensborg

Kontakt: Rene Lange (rene@sdu.de)

Hvad er Bowls
Bowls er et spil, hvor målet er at rulle en skævt vægget eller lidt asymmetrisk kugle, kaldet bowls, tættest på en noget mindre hvid eller gul kugle kaldet Jack. Bowls er designet til at spilles i små haller, forsamlingshuse og gymnastiksale. Formålet med spillet er at placere sin kugle tættere på Jack end modstanderne. Spillet spilles på et tæppe, der er ca. 13 meter langt og 2 meter bredt. De 8 kugler i 2 farver, oftest brun og sort, er ca. 10 centimeter i diameter. På midten af tæppet er der en forhindring, en centerblok, der skal spilles udenom. Der spilles frem og tilbage på tæppet.

Principet med spillet er at placere sin kugle tættere på Jack end modstanderne. Spillet spilles på et tæppe, der er ca. 13 meter langt og 2 meter bredt. De 8 kugler i 2 farver, oftest brun og sort, er ca. 10 centimeter i diameter. På midten af tæppet er der en forhindring, en centerblok, der skal spilles udenom. Der spilles frem og tilbage på tæppet.

Alle bruger den samme slags kugler, dette fjerner behovet for, at spillerne selv skal købe udstyr og gør det til en forholdsvis billig sport at tage op. Tæpperne er fremstillet, så de let kan rulles og opbevares.

www.SdU.de

Hyg dig med andre over et spil på tæppet

SdU inviterer alle interesserede til at tilbringe fornøjelige eftermiddage med at spille bowls og tæppecurling og hygge over en kop kaffe. Alle kan deltage i spillet uanset alder og evt. handicap.

Bowls er et spil, hvor målet er at rulle en skævt vægget eller lidt asymmetrisk kugle, kaldet bowls, tættest på en noget mindre hvid eller gul kugle kaldet Jack. Bowls er designet til at spilles i små haller, forsamlingshuse og gymnastiksale. Formålet med spillet er at placere sin kugle tættere på Jack end modstanderne. Spillet spilles på et tæppe, der er ca. 13 meter langt og 2 meter bredt. De 8 kugler i 2 farver, oftest brun og sort, er ca. 10 centimeter i diameter. På midten af tæppet er der en forhindring, en centerblok, der skal spilles udenom. Der spilles frem og tilbage på tæppet.

Alle bruger den samme slags kugler, dette fjerner behovet for, at spillerne selv skal købe udstyr og gør det til en forholdsvis billig sport at tage op. Tæpperne er fremstillet, så de let kan rulles og opbevares.

Bowls & Tæppecurling

Tirsdag den 27.03., 24.04., 22.05. og 26.06. 2018, kl. 14-17
Flensborghus, Store Sal, Norderstr. 76
24939 Flensborg
Kontakt: Rene Lange, rene@sdu.de
Deltagelse er gratis

Lær at løbetræne rigtigt: Kursus i "Puls og test"

Pulstræning er en effektiv måde at målrette træningen i forhold til din aktuelle form. Pulstræning kan også give dig ny gejst og gøre din træning endnu sjovere. Kurset "Puls og Test" vil gennem teori og praktiske øvelser, give dig mulighed for at finde din maksimale puls og udregne dine pulszoner. Når du kender dine pulszoner, kan du tilrettelægge din løbetræning, så du når dine mål.

Teoridel: Grundlæggende viden omkring træningsfysiologi. Hvad er maksimal puls, hvilepuls, pulsreserve og pulszoner? Udregning af dine pulszoner og brug af pulszoner i din daglige træning.

Praksis: På en løbetur arbejde med at forstå/mærke hvordan forskellige pulsniveauer føles. Du får redskaberne til selv at kunne bestemme din max puls.

Kurset henvender sig til løberen, der ønsker at benytte pulstræning som redskab i sin løbetræning. Alle løbere er velkomne uanset niveau. Løbetøj medbringes.

Puls og Test

21.04.2018, kl. 10.00-14.00

Ildrætscaféen, Moltkestr. 20 c, Flensborg

Instruktør: Thomas Hansen

Pris: 20 euro / 150 kr

Tilmelding: på www.dgi.dk/201814062001 senest 28.03.2018

Optimer din løbetræning
Kursus i "Puls og test"
Lørdag den 21. april 2018, kl. 10.00 - 14.00

Annonce

Vil du være med til at forme Flensborg Avis?

Tilmeld dig til fokusgrupperne hos:
Lasse Thomas-Thiering
lt@fla.de
0049 174 198 13 33

Læs hele annoncen på side 5 i dagens avis.

FLENSBORG AVIS

Påskeferie hos Kontakt!

Vi udkommer ikke den 12. april

På grund af påsken bedes alle, der har arrangementer eller andet stof, der vedrører uge 15 og 16, indlevere deres indlæg senest skærtorsdag, så vi kan nå at få det med i udgaven den 5. april. Næste regulære udgave udkommer så den 19.04.

Upcycle dit tøj med broderi

Kurset henvender sig til unge fra 14-17 år

Lørdag 21.04.2018 kl. 10 - 13

Søndag 22.04.2018 kl. 10 - 13

Underviser: Susanne Krause

Pris: 10 EUR + materiale

Medbring: Tøj, du gerne vil upcycle

Tilmelding på: www.dgi.dk/201814004003

www.SdU.de

Kirken

Gudstjeneste i Helligåndskirken og det jødiske påskemåltid

Skærtorsdag den 29. marts kl. 17.00 er der gudstjeneste i Helligåndskirken i Flensborg med efterfølgende fællesspisning i menighedslokalerne i Stuhlsal 17.

Der bliver serveret en middag med lam, bitre urter samt mørtel. Det vil blive forklaret, hvorfor man spiser det flade brød og dyster urterne i saltvand, som man gør, når jøderne fejrer pesach.

Tilmelding til middagen sker til pastor Jacob Ørsted på tlf. 56446 senest den 26. marts 2018.

Pris for voksne 5 euro. Børn er gratis.

Gudstjenester

søndag den 25. marts

Bredsted, 14.00, Parbo
Egernførde, 10.00, Brask
Flensborg
- Ansgar Kirke, 10.00, Mortensen
- Helligåndskirken, 10, Ørsted
- Sct. Hans, 10, Dal, *guldkonfirm.*
- Sct. Jørgen, 11, Egeris, *børnegudstjeneste*
- Sporskifte, 10.00 Hougesen

Harreslev, 11.30, Böll
Jaruplund, 10.00, Treschow-Kühl
Lyksborg, 10.00, Møller
Læk, 10.00, Parbo
Rendsborg, 11.30, Brask
Ravnkær, 10.00, Korsgaard
Skovby, 10.30, Nicolaisen
St. Peter Ording, 14.30, Jørgensen
Strukstrup, 10.00, Parbo
Tønning, 11.00, Jørgensen

Palmesøndag,
Mark. 14, 3-9
eller Joh. 12, 1-16

Vesterland, 10.30, Hansen

Fredag, den 23. marts
Dedsbøl kirke, 9.00, Parbo, *skolegudstjeneste*
Dedsbøl kirke, 10.30, Parbo, *børnehavegudstjeneste*
FL Sct. Hans, 18.00, Dal, *spaghettigudstjeneste*

Mandag, den 26. marts
Kappel, 10.00, Korsgaard, *børnehavegudstjeneste*

Tirsdag, den 27. marts
Frederikstad, 10.00, N.N., *påskevandring*
Kappel, 10.00, Korsgaard, *skolegudstjeneste*
Rendsborg, Kristkirken, 10.00, Brask, *påskedrama*